

Zamerajte sa prirodzený ráz krajiny a prírodné prostredie

Cieľ: Žiaci majú za úlohu zmapovať okolitú prírodu a preskúmať, aký vzťah majú živé organizmy (nielen ľudia) vyskytujúce sa v nej k svojmu životnému prostrediu (napríklad ako ho využívajú).

Pri vykonávaní prieskumu prostredia, ktoré zahŕňa tvorbu máp, náčrtov okolia a plánov na prieskum, je dôležité žiakov upozorniť na to, aby nezabudli zakresliť nielen prírodné prvky a charakteristiky krajiny (vrátane rastlín, prírodných formácií atď.), ale aj človekom vytvorené objekty alebo využitie prírodného prostredia. Tento holistický prístup im pomôže nadobudnúť pocit, že ľudia sú zodpovední za svoje správanie k rastlinám a zvieratám a vlastne k celému životnému prostrediu, ktoré ich obklopuje.

Je tiež užitočné popremýšľať a zaznamenať, akú majú tieto miesta povahu. Zeleň často pozitívne ovplyvňuje naše vnímanie, napr. ak ide o "chladný pokojný les," "rušnú rozhorčenú ulicu," "tínené lavičky v aleji stromov" atď. Tým, že deti podnietite k úvahám, ako rastliny a stromy ovplyvňujú povahu nášho bezprostredného okolia a aký v nás vyvolávajú **pocit**, zdôrazníte dôležitosť prírodného prostredia pre kvalitu nášho života.

Toto cvičenie taktiež ponúka príležitosť diskutovať o kariérnych možnostiach súvisiacich s prepojením prírody a ľudského prostredia, napr. vo forme urbanistického plánovania, prírodnej architektúry, ekológie, starostlivosti o mestskú zeleň a podobne.

Doplňkové aktivity:

Vytvorte pomyselný scenár, napríklad developerský plán na výstavbu obytnej zóny tam, kde to ohrozuje životné prostredie, alebo výstavbu cestnej komunikácie, ktorá by zničila časť miestneho parku. Ak máte možnosť, použite pri tom tlačivá a žiadosti voľne dostupné na webových stránkach miestnych úradov.

- Žiaci sa vyjadria k danému návrhu, pričom sa rozdelia na niekoľko skupín s odlišnými pohľadmi na vec – na miestnych obyvateľov, miestnych podnikateľov, ochranárov atď.
- Kto alebo čo bude najviac ovplyvnené – ktoré skupiny ľudí alebo zvierat – ak bude mestská zeleň alebo príroda poškodená?
- Aký vplyv budú mať zásahy z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska a ako ovplyvnia udržateľný vzťah človeka k prírode?
- Napíšte svoje vyjadrenie, v ktorom nesúhlasíte s navrhovaným zásahom (alebo ho prípadne podporujete!). Ak pracujete so skutočnou prípadovou štúdiou známou z vášho mesta alebo okolia, podajte vyjadrenie žiakov na oficiálny úrad: pre deti tým vytvoríte fascinujúci prvok prepojenia s reálnym svetom.

Náčrty prírody sú veľmi dôležitou zručnosťou. Dá sa precvičovať v areáli školy, ale aj počas výletov.

- Žiaci sa zameriavajú na identifikáciu dominantných prvkov, napr. stromov, rastlín a iných prírodných formácií, ale aj na človekom vytvorené objekty a ich prepojenie s prostredím (v školskom areáli alebo mimo neho)
- Niektoré školské areály poskytujú dobrý výhľad na okolie, no iné naopak vytvárajú uzavretejšiu perspektívu, ktorú treba vziať do úvahy pri zaznamenávaní prítomných povrchových materiálov (betón, štrk, chodníky, trávniky), vertikálnych štruktúr (múry, ploty), prírodných prvkov (stromy, kríky, trávnik, burina) atď. Malé a uzavretejšie priestory spravidla vyžadujú podrobnejší prieskum, aby žiaci zistili, v akých podmienkach a najmä ako musia rastliny fungovať, aby sa prispôsobili často nehostinným miestam.
- Pouvažujte, aké živočíchy sa vyskytujú na daných miestach a ako sú ovplyvnené prostredím.
- Preskúmajte rôzne povrchy. Ktoré z nich prepúšťajú vodu? Ako je riešené odtokanie vody? Aké závery vyplývajú z využitia daných materiálov vzhľadom na klimatické zmeny?
- Dôležitá je tiež mikroklima – preskúmajte a zaznamenajte, aký má vplyv orientácia budovy a priestorov vzhľadom na veternosť miesta, zrážky, množstvo slnečného svetla a pod.

Aktivita:

- Načrtnite vybrané miesto. Spoznámajte náčrt označeniami stromov, objektov vytvorených ľuďmi, prírodných prvkov poskytujúcich životné prostredie menším živočíchom a pod. Nezabudnite taktiež na vlastnosti materiálov (priepustnosť) a topografiu ovplyvňujúcu miestnu mikroklimu.
- Žiakom pripomeňte, aby by skicovaní nezabudli určité svetové strany.

Kľúčové pojmy:

trasa, mierka, vzdialenosť, smer, kľúč, symbol, priepustný

Viac hemých učebných materiálov:

- Hravé učebné materiály VEDA - Heat Islands

Kritériá úspešnosti

- ✓ Dokážem zozbierať údaje a zaznamenať ich prostredníctvom náčrtov a zápisov.
- ✓ Dokážem používať mapy a náčrty a zlepšiť tak svoje priestorové vnímanie.